

Wywód uciążliwości Jakuba Dzikowskiego w sprawie separacyjnej Dzikowskich.**Or.** Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. WM 237, s. 775–778.**Edycja krytyczna:** Mateusz Mataniak.

V 1817

[s. 775]

Oryginał

Wywód uciążliwości wyroków Trybunału I Instancji Wolnego Miasta Krakowa w dniu 22 lutego 1817 r. zapadłego, ze strony urodzonego Jakuba Dzikowskiego apelującego przeciwko małżonce Konstancji Dzikowskiej apelowanej, wystosowanych.

Wysoki Sądzie Apelacyjny!

Apelujący konkluduje, ażeby Wysoki Sąd wyrok Trybunału I Instancji w dniu 22 lutego br. zapadły, uchylił, to jest między apelującym i apelowaną, jako niechcącą zezwolić na ustanie separacji, rozwód orzekł; apelującego od płacenia apelowanej alimentów uwolnił, i tąż apelowaną do przykładania się z majątku swego, który posiada proporcji do wychowywania dzieci skazać raczył. Stan sprawy. Jeszcze w dniu 30 września 1808 r. z mocy wyroku byłego Magistratu Krakowskiego do L. 5012 separacja między stronami nastąpiła. Z powodu długoletniej separacji^a apelujący w dniu 26 października 1812 r. udał się do byłego Trybunału Cywilnego Departamentu Krakowskiego z żądaniem, ażeby między stronami rozwód na zasadzie art. 310 Kodeksu Cywilnego był orzeczonym. W tejże sprawie w dniu 4 kwietnia 1816 r. zapadł wyrok powoda z żądaniem rozvodu usuwający, dlatego, że apelowana w myśl art. 310 Kodeksu Cywilnego przed sąd przywołaną nie była, i że powód apelujący nie okazał, z jakich przyczyn separacja między stronami nastąpiła. W skutku takowego wyroku apelujący naprzód dnia 2 maja 1816 r., po nastąpionym zaś rozdzieleniu sądownictw dnia 11 grudnia 1816 r. małżonkę do Trybunału I Instancji swoją przywołał, żądając, ażeby apelowana albo swą deklarację, iż do domu męża powróci, złożyła, lub w przeciwnym razie upraszał, aby rozwód między stronami orzeczonym i apelowana do przykładania się w proporcji majątku swego do wychowywania dzieci, zobowiązana była. [s. 776] Lecz Trybunał I Instancji żądaniu takowemu odmówił, z powodów jakoby temuż żądaniu wyrokiem Trybunału Cywilnego I Instancji Departamentu Krakowskiego w dniu 4 kwietnia 1816 r. zapadłym już było [odnowionym]^b i że tenże wyrok stał się prawomocnym. Co się zaś tyczy wniesionego żądania apelującego o uwolnienie go od płacenia alimentów, zobowiązanie apelowanej do przykładania w proporcji swego majątku do

^a błędnie wpisano dwukrotnie wyraz: separacji

^b prawdopodobnie błędnie wpisano: odnowionym; powinno być: odmówionym

wychowania dzieci, okoliczności te milczeniem [przeminionymi] zostały. Od takowego wyroku urodzony Jakub Dzikowski przez akt w dniu 1 kwietnia br. wydany założył apelację, przedstawiając Wysokiemu Sądowi następujące

Usprawiedliwienie swej konkluzji.^c

Mylną jest zasada wyroku a quo, jakoby żądaniu apelującego już wyrokiem byłego Trybunału Cywilnego I Instancji Departamentu Krakowskiego w dniu 4 kwietnia 1816 r. zapadłym odmówionym było, i jakoby tenże wyrok stał się prawomocnym, tak, ażeby apelujący przez tenże wyrok pozbawionym został pozbawiony prawa przywołania apelowanej małżonki, czyli też zezwoli na ustanie separacji. Wyrok bowiem byłego Trybunału Cywilnego I Instancji Departamentu Krakowskiego dlatego jedynie urodzonego Jakuba Dzikowskiego z żądaniem rozwodu odrzucił, że apelowana pierwotnie co do separacji powódka przywołaną nie była, czyli chce zezwolić na ustanie rozdziału. Wyrokowi takowemu przez pozwy z dnia 2 maja i 11 grudnia 1816 r. stało się zadość, a zatem apelowana albo na ustanie rozdziału zezwolić była obowiązana, albo gdy to nie nastąpiło, rozwód między stronami oznaczonym być był powinien. Nie może się tu apelowana bynajmniej zastrzekać, że separacja nastąpiła za Rządu zeszłego, bo ustawa przechodnia z 10 października 1809 r. w art. 17 rozwodom z przyczyn terażniejszych Kodeksem objętych daje miejsce, a w art. 16 wyraźnie stanowi, iż w tych jedynie [s. 777] sprawach rozwodowych przepisy dzisiejszego Kodeksu Cywilnego stosowanymi być zaś mogą, w których przed 15 sierpnia 1810 r. instrukcja I Instancji ukończoną została. Lecz bardziej jeszcze apelowany uciążonym został, gdy względem uwolnienia go od płacenia pensji alimentarnej i innych żądań w konkluzji umieszczonych, nic wcale nie postanowiono. Apelowana nie ma prawa pobierania pensji alimentarnej, bo to według art. 301 Kodeksu Cywilnego wtenczas jedynie ma miejsce, jeżeli małżonek takową płacić jest w stanie i jeśliby apelowana dostatecznego funduszu na utrzymanie siebie nie posiadała. Gdy zaś Konstancja Dzikowska przez podniesienie w roku przeszłym sumy posagowej mniej więcej 6000 złp u szwagra swego urodzonego Masłowskiego lokowanej (co w razie zaprzeczenia przysięgą stanowiącą jej wyłącznie oznaczoną udowodnionym byłoby), przez odebrane w moc wyroku byłego Trybunału Cywilnego I Instancji Departamentu Krakowskiego z dnia 29 października 1812 r. zaległe alimenty blisko 2000 złp w dobrej monecie wynoszące, i pobieranie takowych przez lata następujące, z najcięższą krzywdą powoda tak swój stan ulepszyła, iż nie tylko najcelniejszy szynk piwa i wódek z muzykami przy ulicy Grodzkiej pod L. 99 utrzymuje, ale nadto w daleko lepszym stanie od męża swego zostaje. Bo apelujący, jak ekstrakt tabularny świadczy, kamienicę znacznymi długami obciążoną posiadając, jedynie z szynku równie jak apelowana utrzymuje się. Przeto pensja alimentarna wskutek art. 301 Kodeksu Cywilnego cofniętą być zasługuje. Obowiązana jest apelowana z własnego majątku [s. 778] żywić i utrzymywać małoletnią córkę Ludwikę, gdy powód synów edukuje i utrzymuje. Obowiązek bowiem żywienia i utrzymywania dzieci jest wspólnym, a sam apelujący w moc art.

^c *podkreślenie w oryginale*

263, 269, 211, 303 Kodeksu Cywilnego całych ciężarów dźwigać nie jest obowiązany. Apelowana jako własny majątek posiadająca i w lepszym stanie od apelującego będąca, do ciężarów rodzicielskich w miarę swej możliwości, przykładać się powinna. Tak wytoczywszy swe uciążliwości apelujący powtarza prośby swoje do Wysokiego Sądu, ażeby przy swej konkluzji utrzymanym został.

[] od apelującego.

[Podpis] Konstancja z Piotrowiczów Dzikowska.

Ja, Ignacy Życki woźny upoważniony przez Jaśnie Wielmożnego Prezesa Sądu Apelacyjnego Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem, w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 117 zamieszkały, kopię niniejszego wyводу uciążliwości z kopią rezolucji urodzonej Konstancji z Piotrowiczów Dzikowskiej, w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 99 zamieszkałej, w dniu 6 maja 1817 r. osobiście doręczyłem, jak podpis dowodzi, świadczę.

[Podpis] Ignacy Życki woźny.

[hasła: rozwód, separacja, alimenty, utrzymywanie i wychowywanie dzieci, apelacja do Sądu Apelacyjnego]

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 211, 263, 269, 301, 303; ustawa przechodnia z 10 października 1809 r., art. 16, 17]